

Usnesení Rady pro lidská práva ze dne 26. května 2008
k podnětu Výboru pro občanská a politická práva
ke změně právní úpravy odposlechnů

Rada vlády ČR pro lidská práva (dále jen „Rada“)

- I. schvaluje podnět Výboru pro občanská a politická práva ke změně právní úpravy odposlechnů,
- II. d o p o r u č u j e vládě, aby předkládaný návrh usnesení schválila jako usnesení své;
- III. ž á d á předsedu Rady, aby v souladu s článkem 2 odstavce 4 statutu Rady podnět prostřednictvím místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti předložil vládě České republiky.

N á v r h

U S N E S E N Í
vlády České republiky
ze dne č.

ke změně právní úpravy odposlechů

V l á d a

- I. s c h v a l u j e podnět Rady vlády pro lidská práva ke změně právní úpravy odposlechů obsažený v části III. materiálu čj.....;
- II. u k l á d á, ve smyslu uvedeného podnětu,
 - a) ministru spravedlnosti zvážit podnět při rekodifikaci trestního řízení,
 - b) předsedovi vlády – předsedovi Bezpečnostní rady státu, ministru průmyslu a obchodu, ministru financí a ministru obrany předložit novelizaci právní úpravy odposlechů ve zvláštních právních předpisech v jejich gesci podle rekodifikovaného trestního řádu.

Provedou:

předseda vlády
ministr spravedlnosti
ministr průmyslu a obchodu
ministr financí
ministryně obrany

Podnět Výboru pro občanská a politická práva ke změně právní úpravy odposlechů

Právní úprava odposlechů (myšleno pořizování zvukových záznamů - zasahování do soukromí bez vědomí dotčených osob, prostorové odposlechy) je v České republice nedostatečná a roztržitá do řady zákonů.

Tyto zákony pak zcela nejednotně operují s pojmy jako „odposlech“, „záznam telekomunikačního provozu“, „zvukový záznam“, „prostorový odposlech“ a jiné. Výbor pro občanská a politická práva je srozuměn s tím, že jednotlivé pojmy v příslušných zákonech mají své věcné opodstatnění, je však zároveň toho názoru, že tato různorodost nepřispívá k přehlednosti právní úpravy ani k její srozumitelnosti pro jejího adresáta. **Do budoucna, zejména pak v souvislosti s připravovanou rekodifikací práva trestního, Výbor vyzývá ke sjednocení používané terminologie.**

Nedostatky v právních úpravách odposlechů jsou provázány nárůstem počtu realizovaných zásahů do soukromí občanů ze strany státních orgánů a rozvojem moderních technologií umožňujících odposlech.

I. Odposlechy dle trestního řádu¹

Odposlechy jsou v rámci trestního řádu (dále i „TR“) upraveny ustanovením § 88, nazvaném Odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Toto ustanovení je systematicky zařazeno jako oddíl šestý, hlavy čtvrté trestního řádu (Zajištění osob a věcí).

Odposlech lze provádět za těchto podmínek:

- je-li vedeno trestní řízení pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin, nebo jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva
- povolení předsedy senátu, v přípravném řízení soudce
- návrh státního zástupce
- příkaz k odposlechu musí být písemný
- provádění odposlechu lze provádět po dobu max. šesti měsíců, a to i opakovaně
- bez příkazu lze odposlech nařídit, jestliže s tím účastník odposlouchávané stanice souhlasí.

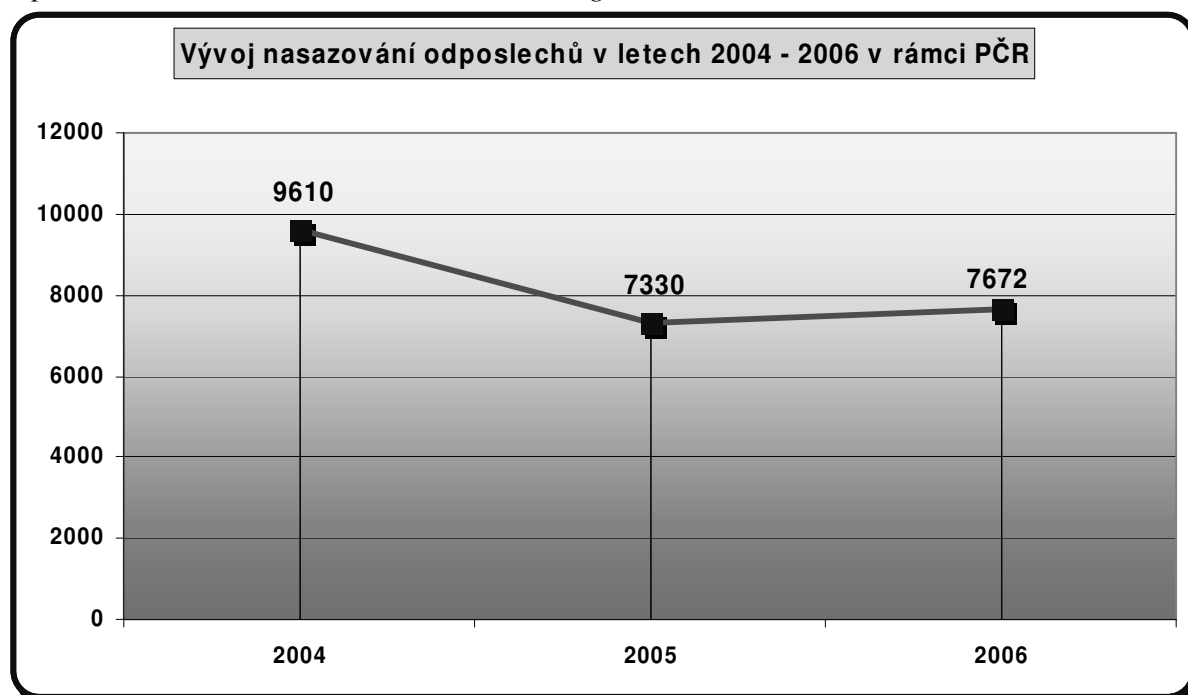
Následující tabulka² mapuje vývoj v oblasti zahájených odposlechů v letech 1999 – 2003:

ROK	<i>celkem</i>	<i>nárůst (v %)</i>
1999	3166	
2000	5019	+ 58,5%
2001	5907	+ 17,7%
2002	6930	+ 17,3%
2003	8844	+ 27,6%

¹ zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

² Policejní prezidium ČR, 7. prosince 2004: Analýza úkonů dle § 88/1,3 TR- odposlech a záznam telekomunikačního provozu a § 158d/3, TR - sledování osob a věcí *Procentuální vyjádření vývoje na úseku zahájených odposlechů, 1999-2003*

V roce 2005 pak došlo k poklesu nasazených odposlechů (viz graf níže), rok 2006 poté zaznamenal mírný nárůst. Tuto statistiku interpretuje Policejní prezidium ČR tak, že „počet odposlechů...v současné době má tendenci stagnovat.“³

Zdroj: Analýza úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a ů 158d odst. 2, 3 a 6 trestního řádu za rok 2006, Policejní prezidium České republiky, str. 30

Z pohledu práva na soukromí chráněného mezinárodními úmluvami o lidských právech, se Výbor pro občanská a politická práva zaměřil na některé kritické aspekty právní úpravy odposlechů:

1. Odposlechy prováděné soukromými subjekty

Vzhledem k absenci legislativní úpravy zřejmě nejsou tyto aktivity ve většině případů soukromých subjektů trestným činem, ani přestupkem. “To vše v situaci, kdy neexistuje žádný přehled o tom, jaké subjekty se v této oblasti pohybují, s jakým personálním obsazením, na čí pokyn a jakou zakázku pracují a jak následně využívají získané informace.”⁴

Otázka zákonnosti aktivit soukromých subjektů je ovšem v praxi vnímána vzhledem k absenci právní úpravy velmi nejednotně. Odposlech druhé osoby bez jejího vědomí je bezpochyby porušením práva na ochranu osobnosti podle § 11-13. OZ, i výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství však např. nevyklučuje jeho použití jako důkazu v řízení před soudem (být s omezujícími podmínkami).⁵ Judikatura soudů se spíše kloní k nepřipustnosti takového důkazu.⁶

³ Analýza úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a ů 158d odst. 2, 3 a 6 trestního řádu za rok 2006, Policejní prezidium České republiky, str. 30.

⁴ Stanovisko České advokátní komory (ČAK) k problematice odposlechů, 22.11.2004

⁵ Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství č. 2/2004.

⁶ Např. Nejvyšší soud Jc 5/99 Cdon 1009/98.

Již nyní obsahuje trestní zákon (zákon č. 140/1961 Sb., dále jen „TZ“) skutkové podstaty trestných činů, které s problematikou odposlechů souvisejí. Jedná se o skutkovou podstatu trestného činu poškozování cizích práv dle § 209 TZ a o skutkovou podstatu porušování tajemství dopravovaných zpráv dle § 239 TZ. Aplikace těchto ustanovení na provádění nezákonných odposlechů soukromými subjekty je však sporná, vzhledem k zásadě nepřípustnosti rozšiřování výkladu trestních norem per analogiam legis.

Firmy dnes při nabízení produktů, kterými může být vážně zasaženo do soukromí občanů i do chráněných bezpečnostních a ekonomických zájmů státu argumentují, že nikoho nenabádají k nasazování a používání odposlechové techniky. Zároveň upozorňují, že použití odposlechové techniky může být v rozporu s platnými právními předpisy. Veškerá technika je dle prodejců určena pouze na studijní a testovací účely.” Tato praxe však ve skutečnosti představuje obcházení zákona, protože lze vážně pochybovat, že zákazníci drahou techniku nakupují jen ke studiu či kvůli testování.

Výbor pro občanská a politická práva proto navrhuje na základě shora uvedeného zvážít omezení prodeje zpravodajské techniky⁷ analogicky k zákonu č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu (§ 8 tohoto zákona stanoví, že: „Nabývat do vlastnictví, s výjimkou dědění, a držet nebo nosit zbraň nebo střelivo může pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud tento zákon nestanoví jinak.“)

2. Odposlech „se souhlasem” dotčených osob

Trestní řád umožňuje v § 88 odst. 3 orgánu činnému v trestním řízení nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu i v trestním řízení pro v podstatě jakýkoliv trestný čin („*trestný čin neuvedený v odstavci 1*“), pokud s odposlechem souhlasí účastník odposlouchávané stanice.

Tento tzv. odposlech „se souhlasem“ považuje Výbor pro občanská a politická práva za nepřípustný. Nezohledňuje totiž skutečnost, že telefonní stanice může být využívána více osobami než oním „účastníkem“, což je dle § 2 písm. a) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích „každý, kdo uzavřel s podnikatelem poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací smlouvu na poskytování těchto služeb“. Lze si představit situace, kdy účastník s odposlechem souhlasí, zatímco práva druhé osoby užívající telefonní stanici jsou (ať už vědomě či nikoliv) porušována. Typicky může jít o rozvádějící se manžele nebo manžele po rozvodu.⁸

⁷ Zpravodajskou technikou se například dle § 8 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, rozumí „*technické prostředky a zařízení, zejména elektronické, fototechnické, chemické, fyzikálně-chemické, radiotechnické, optické, mechanické anebo jejich soubory, používané utajovaným způsobem, pokud je při něm zasahováno do základních práv a svobod občanů při*
a) vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek,
b) odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu,
c) pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů,
d) vyhledávání použití technických prostředků, které by mohly znemožnit nebo znesnadnit plnění úkolů v rámci Bezpečnostní informační služby,
e) identifikaci osob předmětů, popřípadě při zjišťování jejich pohybu za použití zabezpečovací a nástrahové techniky.“

⁸ Příklad použit v článku Sokol, T.: Odposlech. In: Právní rádce 1/2005, str. 4.

Kromě toho je odposlech „se souhlasem“ v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „Soud“). Ten již v roce 1993 ve svém rozsudku *A. vs. Francie*⁹ konstatoval porušení článku 8 (Právo na respektování soukromého a rodinného života) Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách (dále jen „Úmluva“) v případě odposlechu provedeného s předchozím souhlasem jednoho z účastníků telefonního hovoru. Soud konstatoval, že tento odposlech porušil právo na soukromí účastnice tohoto telefonního hovoru. Obdobně v případě *Lambert proti Francii*¹⁰ se Soud zabýval telefonním odposlechem osoby, která nebyla držitelem odposlouchávané telefonní linky, a tedy se nemohla dovolat ochrany poskytované vnitrostátním právem a dle názoru francouzského soudu ani článku 8 Úmluvy. Soud v tomto druhém případě konstatoval, že „rozhodnutí francouzského soudu by mohlo vést k rozhodnutím zbavujícím zákonné ochrany velkým množstvím osob, totiž všechny ty, které vedou hovory na jiné než své telefonní lince. To by v praxi znamenalo zbavit ochranný mechanismus velké části jeho podstaty.“ Soud tedy vyslovil názor, že „stěžovateli se nedostalo „účinné kontroly“, kterou požaduje právní stát a která by byla způsobilá omezit inkriminované zasahování na to, co je „nezbytné v demokratické společnosti. **Článek 8 Úmluvy byl proto porušen.**“

3. Informování dotčených osob, kterým bylo zasaženo do jejich soukromí, o použití odposlechu

Výbor pro občanská a politická práva vítá **návrh novely trestního řádu**, která je v době zpracování podnětu projednávána Poslaneckou sněmovnou jako sněmovní tisk č. 258.¹¹ Návrh zavádí **povinnost** státního zástupce, případně předsedy senátu soudu prvního stupně **informovat o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu**, což je zajisté krokem vpřed. Tato povinnost je však omezena celou řadou výjimek, které velmi zužují případy, kdy bude osoba odposlouchávaná skutečně o odposlechu informována.

Informace o odposlechu tedy není podána, jestliže:

- a) jde o řízení o zvlášť závažném úmyslném trestném činu spáchaném organizovanou skupinou
- b) jde o řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch zločinného spolčení,
- c) jde o řízení o trestném činu účasti na zločinném spolčení
- d) se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno
- e) poskytnutím takové informace by mohl být zmařen účel trestního řízení, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv a svobod osob.

Výbor pro občanská a politická práva považuje za skutečně relevantní pouze výjimku uvedenou pod písmenem d) a e). Výjimky pod body a) a b) považuje za nadbytečné. Obzvláště absurdní pak je výjimka uvedená pod písmenem a). Odposlechy jsou totiž v naprosté většině případů nařizovány u zvlášť závažných úmyslných trestných činů; tato kategorie trestných činů je jednou z podmínek nařízení odposlechu dle § 88 odst. 1 TZ.

⁹ Case of A. v. France (Application no. 14838/89) ze dne 23. listopadu 1993

¹⁰ věc Lambert proti Francii, rozsudek ze dne 24. srpna 1998.

¹¹ Návrh zákona, který se mění zákon č. 141/1961 sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.

Jak je patrné z Analýzy úkonů dle § 88 odst. 1, 3 a § 158d odst. 2, 3, 6 trestního řádu za rok 2006, zvláště závažné úmyslné trestné činy jsou předmětem odposlechů v drtivé většině případů. **Právo získat informace o uskutečněném odposlechu tak dle navrhované právní úpravy bude mít pouze minimum odposlouchávaných osob.**

Dále Výbor pro občanská a politická práva označuje za nedostatečný objem informací, které se o provedeném odposlechu příslušnému subjektu dostanou (označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu, délku trvání odposlechu a datum jeho ukončení). K tomuto viz bod 4.

4. Prostředek nápravy pro případy, kdy odposlech byl nařízen protiprávně

Možnost využít prostředku nápravy v případech odposlechů nařízených protiprávně je úzce spjata s povinností informovat dotčené osoby. Vzhledem k řadě výjimek z této povinnosti je tedy oslabováno i právo využít prostředku nápravy.

Svěření rozhodovací pravomoci navrhované projednávanou novelou (tisk 258) považuje Výbor pro občanská a politická práva za nesystémové. **Není důvodu, proč by věc nemohla být projednávána obecnými soudy.**

Vzhledem k namítané nedostatečnosti informací, které subjekt odposlechu získá, je značně oslabena jeho důkazní povinnost v přezkumném řízení. Veškeré informace relevantní pro řízení jsou totiž na straně státu, resp. příslušné jeho složky vedoucí trestní řízení. Odposlouchávaná osoba, disponující pouze údaji o soudu, který vydal příkaz k odposlechu, délce trvání odposlechu a datu jeho ukončení, se ocitá v důkazní nouzi.

Výbor proto doporučuje zvážit možnost zavedení sdíleného důkazního břemene v tomto řízení.

5. Úprava podrobných náležitostí rozhodnutí o nařízení odposlechu

Vzhledem k tomu, že nejsou stanoveny podrobné náležitosti rozhodnutí o nařízení odposlechu a tak často obsahuje *“jen velice stručné, spíše by se dalo říci frázevité, odůvodnění, z něhož není patrné, co konkrétně bral soud v úvahu, když posuzoval, zda šetřený skutek může být kvalifikován jako zvláště závažný trestný čin nebo jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva a z čeho dovodil důvodnost předpokladu, že telekomunikačním provozem konkrétní osoby budou sděleny významné skutečnosti pro trestní řízení.”*¹²

Tyto náležitosti je třeba stanovit přímo zákonem, Organizační předpisy a opatření Nejvyššího státního zastupitelství, by pak mohly zajistit zvýšenou kontrolu nad tím, zda jsou odposlechy nařizovány, schvalovány a povolovány na základě jasného a podrobného zdůvodnění

6. Sledování osob a věcí dle § 158d trestního řádu

Trestní řád umožňuje také v § 158d („Sledování osob a věcí“) „získávat poznatky“ o osobách a věcech, a to utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Při tomto „sledování“ je možno také pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, a to pouze na základě písemného povolení státního zástupce. Pokud má být sledováním zasahováno do

¹² in Tomáš Sokol: Odposlech, Právní rádce, Datum: 26.01.2005, str.: 4

nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. **Z uvedeného znění zákona lze dovodit, že pokud Policie usoudí, že odposlechem nedochází k narušení soukromí, může provádět odposlech bez povolení soudu (pouze na základě písemného povolení státního zástupce) a tím bez dostatečné vnější kontroly. Posouzení míry zásahu do soukromí by však nemělo být ponecháno na rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení.**

II. Odposlechy dle zvláštních právních předpisů

Jak již bylo uvedeno v textu pod bodem I., právní úprava ve zvláštních zákonech je s trestním řádem značně nekompatibilní, operuje s jinými pojmy a stanoví jiná kritéria pro povolování a kontrolu odposlechů.

1. Odposlech podle zákona o Bezpečnostní informační službě¹³

Zákon o bezpečnostní informační službě (dále jen „BIS“) hovoří o kritériích, při jejichž splnění lze použít zpravodajskou techniku.

Zpravodajskou technikou se přitom rozumějí technické prostředky a zařízení, používané utajovaným způsobem, pokud je při něm zasahováno do základních práv a svobod občanů.¹⁴ Tyto prostředky a zařízení mohou být mj. použity k „odposlouchávání a zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu.“¹⁵

BIS může zpravodajskou techniku použít jen po předchozím písemném povolení předsedy senátu vrchního soudu příslušného podle sídla BIS a za předpokladu, že by odhalování nebo dokumentování činností, pro něž má být použita, bylo jiným způsobem neúčinné nebo podstatně ztížené nebo v daném případě nemožné.

Použití zpravodajské techniky lze povolit nejdéle na dobu tří měsíců.

Statistické informace o využití zpravodajské techniky nelze vyhodnotit, neboť BIS je oprávněna tyto údaje poskytnout pouze kontrolním orgánům, kterým je Stálá komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby Poslanecké sněmovny.¹⁶

Zákon o BIS umožňuje pořizovat obrazové nebo zvukové záznamy, pokud při těchto činnostech nedochází k zásadnímu do základních práv a svobod, bez souhlasu soudu. Slovy zákona nejsou tyto činnosti použitím zpravodajské techniky.¹⁷ **To, zda dochází nebo nedochází k zásahu do základních práv a svobod, je tedy zřejmě ponecháno k posouzení BIS.**

2. Odposlechy podle zákona o Vojenském zpravodajství¹⁸

¹³ Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě

¹⁴ § 8 zákona o BIS

¹⁵ § 8 odst. 1 písm. b) zákona o BIS

¹⁶ vyjádření ředitele BIS Jiřího Langa ze dne 7. prosince 2007 k dotazu zmocněnce vlády pro lidská práva

¹⁷ § 8 odst. 2 zákona o BIS

¹⁸ č. 289/2005 Sb.

Vojenské zpravodajství je v oblasti své působnosti (zabezpečuje informace mající původ v zahraničí, důležité pro obranu a bezpečnost ČR, o zpravodajských službách cizího státu v oblasti obrany, o záměrech a činnostech namířených proti zabezpečování obrany ČR a o záměrech a činnostech ohrožujících utajované skutečnosti v oblasti obrany ČR) oprávněno používat i zpravodajskou techniku, kterou se rozumí „technické prostředky a zařízení, zejména elektronické, fototechnické, chemické, fyzikálně-chemické, radiotechnické, optické, mechanické anebo jejich soubory, používané utajovaným způsobem, pokud je jimi zasahováno do základních práv a svobod při odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního nebo jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu“¹⁹

Použití zpravodajské techniky je podmíněno předchozím písemným povolením předsedy senátu vrchního soudu příslušného podle sídla Ministerstva obrany a současně předpokladem, že by odhalování nebo dokumentování činností, pro něž má být použita, bylo jiným způsobem neúčinné nebo podstatně ztížené anebo v daném případě nemožné.

Použití zpravodajské techniky nesmí zasahovat do práv a svobod nad nezbytně nutnou míru. Vojenské zpravodajství smí zabezpečit použití zpravodajské techniky i pro potřeby jiných oprávněných orgánů, pokud o to požádají a předloží příslušné povolení k použití zpravodajské techniky vydané podle zvláštního právního předpisu, kterým se rozumí zákon o Bezpečnostní informační službě.

Povolení k použití zpravodajské techniky se vydává na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na dobu tří měsíců; tuto dobu lze na základě nové žádosti prodloužit, vždy však nejvýše o další tři měsíce. Zjistí-li soudce, že důvody používání zpravodajské techniky pominuly, povolení k jejímu použití odejme.

Statistikami o využívání odposlechů v rámci vojenského zpravodajství bohužel Výbor pro občanská a politická práva nedisponuje. Vojenské zpravodajství je může poskytnout pouze vládě, prezidentu republiky nebo kontrolnímu orgánu Poslanecké sněmovny. I ředitel Vojenského zpravodajství nicméně připouští, že **právní úprava, převzatá z jiných zákonů je zastaralá a zaslouží si modernizaci.**²⁰

3. Odposlech podle Celního zákona²¹

"Celní orgány jsou pro plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv oprávněny používat operativně pátrací prostředky stanovené trestním řádem při provádění dohledu nad osobami, o kterých existují závažné důvody domnívat se, že porušují nebo porušily celní předpisy druhé smluvní strany."²²

Navíc, v případě, že celní orgány vystupují v postavení policejních orgánů podle § 12 odst. 2 trestního zákona, jsou oprávněny použít odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s § 88 trestního řádu. a sledování osob a věcí podle § 158d odst. 3 trestního řádu.

¹⁹ § 8 odst. 1 zákona o Vojenském zpravodajství.

²⁰ Dopis ředitele Vojenského zpravodajství, brigádního generála Ing. Ondřeje Páleníka, ze dne 5. prosince 2007, zmocněnci vlády pro lidská práva

²¹ zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů

²² § 37a celního zákona

Musí přitom jít o skutky, které by podle trestního zákona byly posuzovány jako úmyslný trestný čin. **Kdo rozhoduje o použití těchto prostředků, resp. kdo jejich užití nařizuje, není ze zákona patrné.** Kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí má vykonávat zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny.

Samo Generální ředitelství cel přitom uznává, že právní úprava v celním zákoně je neúplná a příliš obecná. Případné změny zákona by dokonce uvítalo.²³

4. Odposlech Vězeňskou službou²⁴

Vězeňská služba je oprávněna odposlouchávat a pořizovat záznamy telefonátů odsouzených.²⁵ Výjimku tvoří rozhovory odsouzených s advokáty, státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu, anebo mezi odsouzeným a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv. U mladistvých je zakázáno odposlouchávat jejich rozhovorů se zaměstnanci pověřenými zajišťováním sociálně právní ochranou dětí.

III. Závěr a doporučení

Rada vlády ČR pro lidská práva je toho názoru, že nedostatky stávající právní úpravy by měly být efektivně řešeny. Za tímto účelem navrhuje, aby navrhovaná změna právní úpravy odposlechu:

- 1. zavedla trestnost odposlechu prováděných soukromými subjekty (novelizace trestního zákona) a omezila volný obchod se zpravodajskou technikou, analogicky k úpravě v zákoně č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu,**
- 2. zrušila možnost odposlechu “se souhlasem” dotčených osob Policií ČR (novelizace trestního řádu),**
- 3. zavedla povinnost informovat dotčené osoby, kterým bylo zasaženo do jejich soukromí, o použití odposlechu, ve smyslu bodu I.3. textu podnětu (novelizace trestního řádu),**
- 4. zavedla prostředek nápravy pro případy, kdy byl odposlech nařízen protiprávně, ve smyslu bodu I.4 textu podnětu (novelizace trestního řádu),**
- 5. upravila podrobné náležitosti rozhodnutí o nařízení odposlechu, ve smyslu bodu I.5 textu podnětu (novelizace trestního řádu, metodické vedení státních zastupitelství),**
- 6. sjednotila terminologii, kritéria nařízení odposlechu, informování osob a přezkumné řízení u zvláštních právních předpisů s trestním řádem a definovala podmínky použití zpravodajské techniky, ve smyslu bodu II. textu podnětu (novelizace zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, zákona č. 13/1993 sb., Celní zákon, a zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství).**

²³ Dopis ředitele právního odboru Generálního ředitelství cel řediteli odboru daňové a celní politiky Ministerstva financí ze dne 2. 11. 2007.

²⁴ zákon 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ § 18 shora uvedeného zákona

Právní úprava institutu sledování osob a věcí dle § 158d trestního řádu by pak měla být obdobná právní úpravě odposlechů (§ 88 TR) co se týče mechanismu nasazování, povolování a kontroly (novelizace trestního řádu).